

Karjäärinõustamine autismispektri häirega inimesele kutseharidussüsteemis Astangu Kutser rehabilitatsiooni Keskuse näitel

Triin Juss ja Birgit Ulrich
08. november 2013

1

Praktika

- Koostöös kutseõpetajatega, rehabilitatsioonispetsialistidega ja õppija lähivõrgustikuga
- Lähtume õppija võimetest, soovidest, eelnevatest praktikakogemustest ning elukohast
- Proovime leida majast välja minevatele õppijatele praktikakoha, kus võib edaspidi tekkida töösuhe
- Õppijate ja tööandjate toetamine praktika ajal
- Praktikakogemuste jagamine

4

Töehõivetalitus

- Tegutsenud alates aastast 2002
- Peamised tegevused:
  - Õppijate tööeluks ettevalmistamine ja toetus praktikakohtade otsimisel
  - Õppija arenguestlustel osalemine
  - Toetus töölerakendumisel
  - Töötukassa teenused; projektid; töehõivealane statistika; meeskonnatööd

2

“Toega tööle” programm

Programmi eesmärk on leida koostöös erinevate spetsialistidega Astangu keskuse õppijale sobiv väljund peale lõpetamist

5

Töö õppijatega

- Karjäärinõustamise tunnid (grupid, tunniplaadid)
- Ettevõttekülastused
- Individuaalne nõustamine
- Praktika korraldamine
- “Toega tööle” programm

3

“Toega tööle” programm

- Kliendi oskustele ja võimetele vastava töökoha otsimine
- Tööle saanud klientide toetamine töökohal
- Koostöö tööandjatega
- Tööle mitte asuvate klientide nõustamine erinevate võimaluste osas
- Võrgustikutöö

6

Töö lõpetanutega

- Toetus töö leidmisel
- Toetus tööga kohanemisel (proovipäevadel osalemine, tööoskuste omandamine, töökeskkonnaga kohanemine, tööandjaga suhtlemine jne.)
- Jätkutugi
- Tööandjate nõustamine

7

Töötoad

- Tegutsevad projekti "Töövõimekuse hindamine ja töövõime arendamine" raames, rahastatud Euroopa Sotsiaalfondi poolt
- Lihttöö - ja puidutöötuba
- Teostatakse allhanke töid ja valmistatakse omatoodangut
- Valmistatakse kliente ette avatud tööturule liikumiseks

10

Töö põhimõtted

- Toetatud tööerakendumise (Supported Employment) meetod - suuna tööle; treeni; säilita
- Koostöö võrgustikuga
- Oluline töökoha leidmine spetsialisti ja kliendi koostöös
- Eesmärk: kliendi edukas tööerakendumine/tööl püsimine; uute oskuste omandamine protsessi käigus

7

Mart

- Vanus 31.a
- Asperger, kerge vaimupuue
- Hariduskäik – lihtsustatud põhiharidus, Astangul kohanemiskursusel
- Tööelu – alguses 6 kuud kaitstud töös, aktiivne tööalane tegevus – oskuste ja võimete väljaselgitamine, sobiva töökeskkonna leidmine, kliendi ja tööandja toetamine (avatud tööturul püsis 2,5 a)
- Tugivõrgustik – ema kõige lähedasem, toetav, koostööaldis – ema surm toob kaasa kaose

11

Koostöö tööandjaga

- Individuaalne töö/ koolitamine
- Tööandjate teabepäevad
- Toetus praktika ajal ja kliendi tööerakendumisel

9

Vahur

- Vanus 31.a
- Autism, vaimupuue
- Hariduskäik – lihtsustatud põhiharidus, Astangul puhastusteenindus 2 a, hiljem 1 a kohanemiskursusel, puidu suunaga
- Tööelu – avatud tööturul 1a, tagasilangus, kaitstud töös 4. a (vahepeal õppis), avatud tööturule naasta pigem ei soovi
- Tugivõrgustik – ema, kes ei toeta oma poja suundumist avatud tööturule, pruut

12

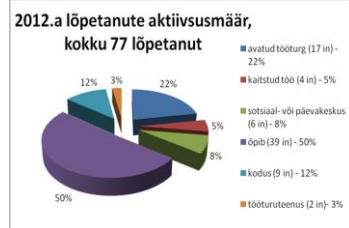
Madis

- Vanus 25.a
- Autism, kerge vaimupuue
- Hariduskäik – lihtsustatud põhiharidus, Astangul arvuti algkasutaja kursus
- Tööelu – soovis arvutialast tööd, oskusi ja võimeid vähe. Alustas kaitstud tööst, sobis hästi, leiti sarnane töö avatud tööturul, kliendi ettevalmistamine, püsinud avatud tööturul (4,5 a)
- Tugivõrgustik – vanaema, vähesemal määral ema

13

2012. aasta lõpetanute aktiivsuse määr

14

Sander

- Vanus 29.a
- Autism, vaimupuue
- Hariduskäik – lihtsustatud põhiharidus, Astangul õppis puutööd
- Tööelu – kaitstud töös 4a (vahepeal rendilepinguga töö), suundus avatud tööturule edukalt. Kliendi ja tööandja toetamine
- Tugivõrgustik – väga toetav ema

14

Inara lugu

17

Tööhõivetalitus võitis Euroopa Rehabilitatsiooniplatvormi (EPR) 2013. aasta innovatsiooniauhinna

“Give us a chance to expand your mind“

15

Täna!

18